

COLUMN BISSCHOP RON VAN DEN HOUT

Kerk als Volk van God

Het document over de Kerk van het Tweede Vaticaans Concilie begint met de Kerk als mysterie. Dit sloot aan bij een encycliek van Pius XII uit 1943 getiteld *Mystici Corporis* (Het mystiek lichaam). Het concilie heeft een bijzonder accent willen leggen op de Kerk als Volk van God, en daar gaat het dan ook over in het vervolg. Je zou het bijna een uitvinding van het concilie kunnen noemen. Het gaat erom dat we bij de Kerk niet op de eerste plaats denken aan de hiërarchie en daarna pas aan de gelovigen als ‘consumenten’ van het heil dat de geestelijkheid bemiddelt. Laten we uitgaan van

het geheel van de Kerk en van de principiële gelijkwaardigheid van alle gelovigen. Samen zijn we het volk van God; samen delen we in het priesterschap van Christus, dat we dan ook het gemeenschappelijk priesterschap noemen. Iedereen die de jaren zestig bewust heeft beleefd en meegroeide met de ontwikkelingen van het concilie hebben dit meegekregen en zich bewust eigen gemaakt. Het was een hele omslag dat je ook als gelovige en als parochiaan kon meepraten en verantwoordelijkheid mocht dragen.

Binnen het volk Gods zijn er verschillende geledingen. In het document van het Tweede Vaticaans Concilie over de Kerk gaat het vervolgens over de hiërarchische inrichting van de Kerk (hoofdstuk 3), over de leken (hoofdstuk 4) en tenslotte over de religieuzen (hoofdstuk 6). De ene groep is niet belangrijker dan de andere, ieder heeft zijn eigen taak en plaats. De geestelijken geven leiding vanuit de houding dat ze zelf de eersten zijn die luisteren naar Gods woord en het beleven. De leken luisteren ook op de eerste plaats naar Gods Woord. Er is een iets ruimere mogelijkheid gekomen voor leken om bestuurlijke functies op zich te nemen. Niet voor elke functie is het nog per se nodig om gewijd te zijn. Ik denk bijvoorbeeld aan een secretaris van de bisschop, lid van een kerkelijke rechtbank of kanselier. Het parochiebestuur heeft meer verantwoordelijkheid gekregen dan vóór het concilie. Leken kunnen ook deelnemen aan het pastorale werk van de geestelijken. Op de eerste plaats bedoelen we de pastoraal werkers die professioneel hun inzet leveren. Ook parochianen kunnen pastoraal actief zijn, meer dan ooit.

De groep van religieuzen staat apart genoemd. Daar is ongetwijfeld over nagedacht. De religieuzen zijn deels gewijd (priesters, paters) en deels niet gewijd (fraters, broeders, zusters). We kunnen ze dus onderbrengen bij de hiërarchie of bij de leken gelovigen. Toch zijn ze als groep apart genoemd omdat ze vanuit een bijzonder charisma een specifieke bijdrage leveren en zich door geloften aan de Kerk hebben verbonden. Ze lijken op de geestelijkheid én ze lijken op de leken gelovigen.

Het volk van God bestaat uit alle gelovigen. De gemeenschappelijke noemer is belangrijk om te onthouden en te beleven. Daarbinnen kunnen we spreken over gewijd en niet-gewijd. Het gemeenschappelijke priesterschap is de basis voor het bijzondere of ambtelijke priesterschap van de gewijde priesters. Als priester blijf je in zekere zin ook altijd een gelovige.

+ Ron van den Hout

bisschop van Groningen – Leeuwarden

oktober 2018